

об'єктивно (через тривалий історичний конфлікт з класичними християнськими конфесіями) і суб'єктивно (традиційною віддаленістю від державно-політичних сфер буття) займає в Україні все ще позицію очікування, свідомо уникаючи кардинальних змін у своїх структурах, стосунках з іншими релігіями і суспільством загалом. Більшість антитринітарних течій прагне дотримуватися зваженого балансу між старим і новим, світським і релігійним у своєму житті. Сучасний період розвитку конфесій в Україні підтверджує процес оцерковлення вітчизняного антитринітаризму. І хоча антитринітаризм продовжує функціонувати в режимі перманентних внутрішніх модифікацій, що відповідає його генетичній природі та висхідним євангельським принципам, його подальше просування у бік інституалізації, відмови від партікуляризму - явище закономірне.

Джерела та література

1. Докаш В. І. Кінець світу: еволюція протестанської інтерпретації. - Чернівці, 2007. - С. 312-349.
2. Саентология: справочная работа, представленая Международной Церковью Саентологии. - Копенгаген, 1998. - С. 131.

УДК 06: 374: 908

О. Двойнінова, О. Кушпетюк

ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНЦІВ ПОРТУГАЛІЇ З МЕТОЮ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

У статті йдеться про основні сфери діяльності українських громадських організацій та культурно-освітніх центрів Португалії, їх просвітницьку роботу з метою поширення інформації про Україну, її історію, традиції. Зазначається, що закордонне українство, яке є важливим демографічним, інтелектуальним, соціально-культурним та інформаційним ресурсом країни, відіграє значну роль в утвердженні нашої держави в міжнародній спільноті та сприяє формуванню позитивного іміджу України. Піднімаються питання, пов'язані зі збереження національної ідентичності українців.

Ключові слова: Україна, Португалія, еміграція, українська діаспора, українські громадські організації, українські школи.

The article deals with the main spheres of activities of Ukrainian public organizations, cultural and educational centers of Portugal, their enlightening work in order to spread the information about Ukraine, its history and traditions. It is noted, that Ukrainian society abroad, that is important demographic, intellectual, social, cultural and information resource of the country, plays the significant role in promoting our country in international community and promotes positive image of Ukraine. Issues related to the preservation of Ukrainian national identity are raised.

Keywords: Ukraine, Portugal, emigration, Ukrainian Diaspora, Ukrainian public organizations, Ukrainian schools.

Значну роль в утвердженні України в міжнародній спільноті відіграє закордонне українство, яке є важливим демографічним, інтелектуальним, соціально-культурним та інформаційним ресурсом країни. Закордонні українські громади – це потужний чинник лобювання національних політичних та економічних інтересів України за кордоном, формування її міжнародного іміджу, сприяння та розвитку зовнішньополітичних ініціатив. У свою чергу від активної та послідовної політики України в освітній, мовній, культурній, інформаційній сферах значною мірою залежить і збереження національної ідентичності українців за кордоном.

У цьому контексті особливого значення набуває діяльність закордонних українських громадських організацій та культурно-освітніх центрів, зокрема, в Португальській республіці, у збереження історико-культурної й духовної спадщини зарубіжного українства та їх ролі у формуванні позитивного іміджу України.

Питанням життєдіяльності українців, які тимчасово або постійно проживають за межами України, присвячена низка публікацій сучасних авторів. Серед цих робіт вирізняються праці І. Ключковської [5], С. Макаручука [6], О. Малиновської [7] ін. Характеризуючи ці набутки сучасної вітчизняної історіографії, варто зазначити, що в них прослідковано етапи, причини та наслідки еміграції українців, чинники, що призвели до її масовості; опосередковано піднімаються питання, пов'язані із функціонуванням освітніх, культурних і релігійних центрів в країнах тимчасового чи постійного перебування українців.

Питання про організацію та діяльність культурно-освітніх організацій українців Португалії недостатньо висвітлене у наукових працях. Не окреслена участь наших співвітчизників у формуванні позитивного образу України у Португальській республіці та збереженні духовних і матеріальних цінностей нашого народу. Ці та інші питання особливо актуальними є сьогодні, коли Україна обрала демократичний шлях розвитку, коли більша частина населення нашої держави усвідомлює себе європейською нацією, коли саме діаспора стала інструментом впливу на сприйняття простими громадянами Португалії образу Української держави.

У статті здійснено спробу охарактеризувати основні сфери діяльності культурно-освітніх осередків українців Португалії та їх вплив на формування позитивного іміджу нашої країни.

Починаючи з середини 90-х років ХХ ст. в Україні активізувалась тимчасова заробітчанська еміграція, яка була зумовлена як внутрішніми, так і зовнішніми причинами. Серед внутрішніх причин значаються: занепад низки галузей промисловості, що раптово спричинило значне зростання безробіття; кризу в організації сільськогосподарського виробництва, яка призвела до появи частини незайнятого сільського населення; недостатність фінансово-економічних можливостей молодого незалежної Української держави у забезпеченні системи освіти, охорони здоров'я, соціальної сфери, і, як наслідок, скорочення доходів великої частини інтелігенції; зростання соціальних потреб населення України, пов'язаних із запровадженням в умови ринкової економіки платних форм в різних галузях життєдіяльності та ін. [6, с. 234]. Однією ж із важливих зовнішніх причин, що дозволила масову еміграцію українців, стала зміна міжнародних умов перетину кордонів і можливість оформлення туристичних подорожей, поїздок, пов'язаних з певними видами міждержавних господарських зв'язків. Тому масштаби української заробітчанської еміграції, зазвичай нелегальної, зростали. Для пошуку заробітку за кордоном використовувались «човникові» або туристичні поїздки з метою подальшого працевлаштування. Багато українців, знайшовши краще оплачувану, ніж в Україні, роботу, нелегально залишалися на тривалий час у країні заробітку, якщо це дозволяв термін туристичної путівки. Тому у багатьох країнах сформувалася велика частка українських нелегальних емігрантів. Зокрема, як стверджує О. Малиновська, спираючись на інформацію дипломатичних установ України, станом на 2004 рік, в Португальській республіці перебувало 150 тисяч нелегальних емігрантів [7, с. 24-26].

Незважаючи на те, що українська заробітчанська еміграція, зазвичай, мала тимчасовий характер і трудові емігранти здебільшого майже завжди поверталися, однак певна їх частина осідала в країнах заробітку [16, с. 203]. Одні – висококваліфіковані спеціалісти, отримавши постійну роботу, інші – за сімейними обставинами, у випадках вступу в шлюб, треті – з власної орієнтації на працю і життя в зарубіжній країні, і, як наслідок, натуралізувалися, що дало можливість отримати постійне місце роботи і право на постійне проживання.

Нагадаємо, що в історії української еміграції чітко визначають три основні хвилі переселенського руху: перша – з останньої чверті ХІХ століття до початку Першої світової війни; друга – період між двома світовими війнами; третя – завершальний період Другої світової війни та перші п'ять років після її закінчення. Тепер вже можна говорити про четверту хвилю, яка вносить певні соціальні й етнокультурні корективи у світову українську діаспору. Громадяни України, а також громадяни інших країн українського походження, які постійно або тимчасово мешкають на території держави перебування отримали назву – українці країн перебування, або українці, в нашому випадку, Португалії.

Перші українці почали прибувати в Португальську республіку на початку 90-х років ХХ ст. В основному, це були представники інтелігенції, які у пошуках можливостей реалізувати свій потенціал обрали саме цю країну. Масово українці стали виїжджати до Португалії наприкінці 90-х років. За офіційними даними Португальської Служби з імміграції і кордонів (далі – SEF) та Португальської міграційної служби станом на 2011 рік у Португалії легально проживало 48022 українців, на 2012 рік їх кількість становила – 44074, що є однією з найбільших етнічних спільнот цієї країни [18]. У цю статистику, як повідомляє російськомовна газета Маяк Португалії, не входять українці, які зареєстровані в Португалії як громадяни країн Європи або інших країн світу. Також офіційно не враховується кількість українців в країні, які живуть тимчасово або нелегально. Їх нараховується приблизно 10 тисяч чоловік. У той же час генеральний директор SEF Мануел Палос в ефірі національного радіоканалу «Антена-1» зазначив, що в 2011 році кількість іммігрантів зменшилась на 3,3% – при тому, що більше 40 тисяч іммігрантів прийняли португальське

громадянство і перестали фігурувати в статистичних даних як іноземці. Також він зазначив, що бразилці продовжують бути найбільш представницькою громадою в Португалії, а українці утримують друге місце. У той же час, Мануел Палош звернув увагу і на той факт, що приїзд трудових іммігрантів зі Східної Європи істотно скоротився, але зростає загальна кількість іммігрантів внаслідок процесу возз'єднання з сім'єю. Це є свідченням того, що політика з інтеграції іммігрантів у суспільство, яка була розгорнута в останні роки, підтверджує свою ефективність [2].

До основних факторів збереження національної ідентичності наших співвітчизників у зарубіжному світі належать: родина, церква, освіта, громадські організації, країна проживання, країна походження. Для кожної держави визначається індивідуальна специфіка, коли домінуючим стає той чи інший фактор. Це обумовлене рядом причин, таких як: імміграційне законодавство країни проживання, кількість іммігрантів, компактність поселення, характер еміграції (політична, економічна) та ін. [5, с. 257-268]. Щодо українців Португалії, то можна зазначити, що основну роль у процесі національної ідентифікації відіграють родина, церква і громадські організації. Саме ці інституції безпосередньо впливають на подальший вибір життєвих орієнтирів підрастаючого покоління українців зарубіжжя.

З огляду на перебіг подій в Україні 2004 – 2014 років, в українців закордоння щораз виникає потреба патріотичного виховання в своїх сім'ях. І ефективнішим фактором збереження національної ідентичності стали об'єднання українських громадян в громадські організації. Цей процес відзначається бажанням захищати свої права та інтереси, вирішувати нагальні питання щодо задоволення соціально-культурних потреб.

Сьогодні характерною рисою української громади в Португалії є її економічна, політична, громадська активність. Громада стала реальною силою, яка не тільки об'єднує українців, але й все активніше виявляє себе у громадському житті. Численні культурні заходи, що проводяться у містах Португалії за ініціативою громади, характеризуються високим рівнем організованості, чіткою національно-патріотичною спрямованістю. Так, на сьогодні в Португалії діє шість українських громадських організацій. Найбільш активні – це Спілка українців «Алгарве» (голова – Ігор Корбеляк), асоціація українців «Собор» (голова – Олег Гуцько), «Український Християнський рух», (голова – Іван Оніщук), «Джерело Світу», (голова – Борис Кучерас), «Український дім» (голова – Валентина Василенко). Найчисельнішою і найвпливовішою організацією загальнонаціонального значення вважається Спілка українців Португалії (голова – Павло Садох) [4]. Ці організації є неприбутковими асоціаціями українських емігрантів, які офіційно зареєстровані в Португальській республіці та діють на основі статутів. Активною є їх діяльність щодо проведення з'їздів, семінарів, культурно-просвітницьких заходів та ін. Так, наприклад, Спілка українців Португалії, що зареєстрована у Міністерстві юстиції Португалії від 10.09.2003 року, є неурядовою організацією і здійснює свою діяльність у суворому дотриманні статуту, португальських законів та Міжнародної декларації прав людини. Вона є дійсним членом Світового Конгресу Українців (СКУ), Європейського Конгресу Українців (СКУ), Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР). При Спілці українців на всій території Португалії, включаючи острів Мадейра, відкрито 14 осередків і 9 українських суботніх шкіл [11].

Спілка Українців «Алгарве» заснована 3 лютого 2005 року як громадське національно-культурне об'єднання громадян України, а також громадян інших держав у Португалії, які сповідують Українську національну ідею відродження, збереження та розвитку української самодіятності за кордоном, аж до створення національно-культурної меншини; діє в межах законодавства Португальської Республіки. Спілка, що є невід'ємною частиною української світової діаспори, об'єднаної в Світовий та Європейський Конгрес Українців, керується в своїй роботі їх документами та документацією Української Головної Координаційної Ради (м. Київ). При спілці організована українська суботня школа [12].

Члени цих спілок та інших асоціацій українців – це, як правило, активні і патріотично налаштовані люди. Такі харизматичні особистості відіграють важливу роль у процесах згуртування спільноти українців. Наприклад, активна робота голови Спілки українців Португалії Павла Садохи сприяла не лише згуртуванню української громади, але й налагодженню ефективних контактів з політичними, інтелектуальними та культурними колами країни проживання та України. Так, зокрема, було підписано Меморандум про співпрацю у культурній, освітній, спортивній, економічній та інших сферах з Тернопільською міською радою. Також розпочато переговори про співпрацю міста Тернополя з португальським містом Кашкайш [8].

Зусиллями голови Спілки українців Португалії та спільної ініціативної групи ГО «Справа Кольлінга в Україні» і представниками Львівської обласної ради був проведений науково-практичний семінар «Роль емігрантів в розбудові нової Української держави». Учасники семінару обговорили основні проблеми емігрантів в країнах першої – четвертої хвилі еміграції, підкреслили особливості сучасного становища в Україні, яке сприяє консолідації українців всього світу, вказали на неocenенну допомогу емігрантів співвітчизникам на великій Україні. Підводячи підсумки семінару, учасники прийняли резолюцію, яку направили Прем'єр-міністру та Президентові України [10].

Не залишається поза увагою громад українців Португалії і питання освіти. Історія створення шкіл в середовищі українських емігрантів свідчить про усвідомлення нашими співвітчизниками значущості освіти для майбутніх поколінь, її ролі для національної ідентифікації. Тому українська спільнота, що перебуває за кордоном, виступає рушійною силою, що спонукає різноманітні громади до створення, утримання і розвитку власних шкіл різних типів. І це цілком очевидно, оскільки українці прагнуть вберегти нове покоління від асиміляції і саме зі школою пов'язують своє майбутнє. Адже в навчальних закладах діти мають можливість навчатися рідною мовою, розвивати свою культуру, пам'ятати про звичаї і традиції свого народу.

Перші українські школи за кордоном створювались здебільшого при громадських організаціях і їхня подальша доля залежала від сприяння країни, в якій вони утворювались. Важливою складовою діяльності шкіл стало виховання нового покоління на засадах національної самопожертви, пошани, гідності та гордості за приналежність до української нації. Відповідно, і мова викладання – українська.

На сьогодні в українському зарубіжжі існує декілька типів українських шкіл. Міністерство освіти і науки України створило базу даних українознавчих шкіл за кордоном, згрупувавши їх у 5 категорій. Це школи, в яких викладання здійснюється українською мовою; школи, в яких вивчаються українознавчі предмети; загальноосвітні навчальні заклади, в яких вивчається українська мова; навчальні заклади, в яких українська мова вивчається факультативно; недільні та суботні школи, які є найчисленнішими; дитячі дошкільні заклади, що мають україномовні групи [5, с. 257-268].

У Португальській республіці українські громади утримують навчальні заклади таких типів: школи, засновані церквою, суботні та недільні, де викладаються тільки українознавчі дисципліни, дисципліни релігійного спрямування та шкільні предмети за програмою Міністерства освіти і науки України; культурно-освітні центри, засновані при спілках та асоціаціях, де викладаються предмети за програмою МОН; дитячі клуби, де студуються тільки українознавство; українські класи в інтернаціональних школах. Як правило, школи функціонують на добровільні внески батьків та коштом організацій-засновників, рідше – коштом спонсорів [15]. Частина таких навчальних закладів співпрацюють з Міжнародною українською школою (далі – МУШ), що дає можливість отримувати не тільки знання, але і документ про освіту. Міжнародна українська школа була заснована у 2008 році при МОН України. Вона координує діяльність закордонних українських навчальних закладів, у яких вивчається або ведеться викладання українською мовою, надає інформаційно-методичну підтримку закордонним шкільним осередкам. Школа забезпечує громадян України, які виїхали за кордон, можливістю здобути якісну повну середню освіту. Основним документом, що регулює навчально-виховний процес у Міжнародній школі, є Робочий навчальний план, адаптований до дистанційної форми навчання і затверджений Міністерством освіти і науки України. До нього додається графік консультацій та екзаменів. Навчання здійснюється екстерном у формі дистанційного навчання з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Консультації та поточне оцінювання досягнень учнів може проводитися як стаціонарно в приміщенні Міжнародної школи, так і дистанційно в системі «on-line». Консультації та поточне оцінювання знань учнів здійснюється двічі в рік. Навчання учнів у 4-х, 9-х, 11-х класах завершується державною підсумковою атестацією. За результатами навчання учням видається відповідний документ про освіту державного зразка (табель, свідоцтво, атестат) [9].

Як інформує адміністрація МУШ, станом на 1 жовтня 2014 року школа продовжила співпрацю із закордонними українськими навчальними закладами. Їх кількість залишається сталою – 43 в 10 країнах світу. Стабільно працює в Бельгії, Туреччині, Франції – по 1 школі, Придністров'ї, Греції – по 3 школи, Португалії – 13 шкіл, в Іспанії – 12, в Австрії – 2 школи. Закрилися школи в Чехії та Італії. Найбільше учнів налічують школи Іспанії – понад 1000 учнів [3].

За статистикою у Португальській республіці працює невелика кількість українських шкіл, але кожна з них має свої особливості. Так, у вересні 2008 року асоціацією «Собор» була заснована суботня школа «Джерело». Всього при асоціації існує 3 школи. Навчання відбувається за типовим планом початкової школи з навчанням українською мовою та мовами національних меншин, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 29.11.2005 р. № 132, зі змінами, внесеними наказом МОН України від 07.05.2007 р. № 357 [9].

Найбільшою на сьогодні за чисельністю учнів і вчителів серед українських шкіл Португалії є Український культурно-освітній центр «Дивосвіт» у м. Лісабоні при Спліці українців Португалії. Станом на 20 вересня 2014 року він нараховував 150 учнів. Вивчення предметів в цьому навчальному закладі відбувається за програми української середньої школи. Навчання здійснюється в координації з Міжнародною українською школою у режимі суботньої школи. При навчальному закладі є бібліотека, фото і кіностудія та діють різноманітні гуртки. Є свій прес-центр, який постійно поновлює інформацію про шкільне життя у соціальних мережах і на сайті Спліки. Важливе місце приділяється виховній роботі. Вчителі українських навчальних центрів зі своїми класами проводять тематичні заходи. Зокрема, такі як, «Ми матір називаємо святою», «Шевченківське свято», «Моя перша англійська книга», «Процання з Буквариком» та ін. [14].

Якщо прослідкувати географію українських шкіл на території Португалії, то можна побачити, що всі вони розташовані в центральній та південній частинах країни. В північному ж регіоні республіки їх значно менше. А тих, які співпрацюють з Міжнародною українською школою лише дві. Це – Українська Кирило-Мефодіївська школа в м. Брага, заснована у жовтні 2012 року Українською Православною церквою Київського Патріархату, а саме, православною громадою на честь Всіх Святих землі Української м. Браги під керівництвом священнослужителів протоієреїв Дмитра Ткачука та Василя Бундзяка [17]. Другою є українська школа «Калина» в м. Порту при однойменній Асоціації іммігрантів Східної Європи, що почала свою роботу в вересні 2010 року [1].

Оскільки мережа шкіл на території Північної Португалії не є розгалуженою, то колективи вищезгаданих навчальних закладів постійно співпрацюють в питаннях організації семестрового і річного оцінювання учнів, проведенні виховних заходів та ін.

Таким чином, українські громадські організації та культурно-освітні центри, створені в Португальській республіці, відіграють важливу роль у збереженні історико-культурної та духовної спадщини зарубіжного українства, його національної ідентичності за кордоном, а також формуванні позитивного іміджу України.

Джерела та література

1. Белова Н. В м. Порту відкрився культурно-інформаційний центр асоціації «Калина» [Електронний ресурс] / Н. Белова. – Режим доступу : maiak.org/kalina-pomogaet-derzhatsya-vmeste.html. – Заголовок з екрана.
2. Доповідь Генерального директора SEF Португальської республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://maiak.org/news/articles/>. – Назва з екрана.
3. Звіт Міжнародної української школи за 2013/2014 н.р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrntschool.org.ua/news.html/> МУШ. – Назва з екрана.
4. Інформація про українську громаду в Португалії [Електронний ресурс] // Посольство України в Португальській Республіці // Офіційний сайт Посольства України в Португальській Республіці. – Режим доступу : <http://portugal.mfa.gov.ua/ua/ukraine-pt>. – Назва з екрана.
5. Ключковська І. Роль викладача українознавчих студій у поширенні знань про Україну в європейській спільноті / І. Ключковська // Зб. наук. праць. – Вісник Львівського ун-ту. Серія педагогічна – Вип. 25. – Част. 3. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – С. 257–268.
6. Макаруч С. А. Етнічна історія України : навч. посіб. / С. А. Макаруч. – К. : Знання, 2008. – 523 с.
7. Малиновська О. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями / О. Малиновська // Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – К. : Видавництво НАДУ, 2004. – 235 с.
8. Меморандум про співпрацю з Тернопільською обласною Радою [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gada.te.ua/novyny/28978.html>. – Назва з екрана.
9. Навроцька О. «І свого не дурайтесь», або складні траєкторії української освіти за кордоном [Електронний ресурс] / О. Навроцька. – Режим доступу : <http://www.spilka.pt/index.php/uk/2009-04-25-23-26-34/4131-i-svogo-ne-tsurajtes-abo-skladni-traektoriyi-ukrayinskoyi-osviti-za-kordonom>. – Заголовок з екрана.
10. Резолюція семінару «Роль емігрантів в розбудові нової Української держави» / 16 жовтня 2014 року, м. Львів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.spilka.pt/uk>. – Назва з екрана.
11. Садова П. Спліка українців Португалії [Електронний ресурс] / П. Садова. – Режим доступу : www.spilka.pt/uk/portugalija. – Заголовок з екрана.
12. Спліка Українців Алгарве [Електронний ресурс]. – Режим доступу : ASSOCIAÇÃO DOS UCRANIANOS NO ALGARVE Registo Nacional de Pessos Colectivos/<http://ucrfago.blogspot.pt>. – Назва з екрана.
13. Українські діти за кордоном можуть навчатися на дистанції в Міжнародній Українській Школі (МУШ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.etaukrainska.com>. – Назва з екрана.
14. Український культурно-освітній центр «Дивосвіт» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Спліки українців Португалії. – Режим доступу : www.spilka.pt/uk/portugalija/34. – Назва з екрана.
15. Уманська Н. Чим живеш українська школа в Португалії? [Електронний ресурс] / Н. Уманська. – Режим доступу : www.ukremigrantpt.ipsys.ne. – Заголовок з екрана.
16. Чирков О. Історія України та етнічна будова її людності: взаємна зумовленість розвитку в ХХ ст. (національний та загальносвітовий виміри) / О. Чирков // Українознавство. – 2011. – № 1 (38). – С. 202–208.
17. Шмуригін О. У Португалії діє одна школа [Електронний ресурс] / О. Шмуригін. – Режим доступу : <http://www.cerkva.info/uk/news>. – Заголовок з екрана.
18. Manuel Jarmela Palos. MENSAGEM DO DIRETOR NACIONAL [Електронний ресурс] / Manuel Jarmela Palos. – Режим доступу : sefstat.sef.pt/Docs/Rifa%202012.pdf. – Назва з екрана.

УДК: 348.1/7

Оксана Ворон

ПРОПОВІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ РКЦ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ «НОВОЇ ЄВАНГЕЛІЗАЦІЇ»

Стаття присвячена дослідженню особливостей проповідницької діяльності Римо-католицької церкви в незалежній Україні. Розкрито основні форми і методи проведення парафіальної і позапарафіальної євангелізації.

Ключові слова: Римо-католицька церква, євангелізація, проповідницька діяльність, катехізація, паломництво, місіонери.

The article is devoted research of features of preaching activity Roman-catholic churches in independent Ukraine. Basic forms and methods of leadthrough of parochial and pozaparafiyal' noy evangelization are exposed.

Keywords: Roman-Catholic Church, evangelic policies, preaching activity, catechismic policies, pilgrimage, missionaries.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю вивчення практичного досвіду євангелізаційної роботи РКЦ, яка на сьогодні має значні успіхи не лише серед українців, а й серед народностей багатьох європейських країн. Тому, вивчення досвіду роботи римо-католицьких місіонерів сьогодні має не лише теоретичне, але й практичне значення, що виявляється у можливості запозичення основних форм і методів проведення «нової євангелізації» християнськими церквами України.

Політика атеїзму, яка тривалий час активно проводилась на теренах України, особливо Західних областях, безсумнівно внесла свої корективи у розвиток її релігійного життя. Ліквідація ієрархічної структури РКЦ супроводжувалась фізичним і моральним знищенням римо-католицького духовенства та віруючих, придушенням релігійної свідомості та діяльності. Відтак, з падінням комунізму, перед християнськими церквами України (зокрема РКЦ) постала проблема відновлення проповідницької діяльності, побудованої на креативних методах і формах євангелізації.

Вперше проблема «нової євангелізації» була порушена папою Павлом VI у апостольській адгортації «*Evangelii nuntiandi*» – про євангелізацію у сучасному світі. Згодом його ініціатива започаткування «нової євангелізації» була підтримана Іваном Павлом II, який у своїх посланнях закликав усіх вірних «дозволити Господу звернутись до них». Відзначаючи те, що кожний «християнин має покликання бути місіонером», римський архієрей звертав особливу увагу на двояку властивість місії, визначаючи, що з одного боку, вона є «свідченням», а з другого – «поширенням знань» [12, с. 10]. Нова євангелізація стала також одним із визначальних